

FILMFESTIVALUTSTILLER
 Leonard Rickhard
 HAUGESUND BILLEDGALLERI
 21. AUGUST - 12. SEPTEMBER 2010

THE NORWEGIAN INTERNATIONAL
 FILM FESTIVAL HAUGESUND

LEONARD RICKHARD

Utstillingen er mitt kunstneriske mål, har Leonard Rickhard sagt ved flere anledninger. Den enkelte utstilling er resultat av en svært langsom prosess med mange avveininger. Årets festivalutstillinger har i lang tid arbeidet mot denne utstillingen, som viser nyere og eldre arbeider. Publikum som er kjent med Leonard Rickhards malerier og tegninger, vil straks dra kjensel på hans karakteristiske bildeverden: isolerte mennesker som utfører et arbeid eller kikker mot noe, modellbord med ulike gjenstander som både ser ut til å høre sammen og til å virke fremmede for hverandre, plansjetegninger, måleinstrumenter, modellfly, hus, bjørketrær, fugleskap, vrakrester og militærbrakker – for å nevne noen stikkord.

Mange av elementene som er utgangspunktet for Leonard Rickhards motiver, og som har vært til stede i hele det førti år lange kunstnerskapet, er hentet fra barndomsminner og fra det geografiske området kunstneren vokste opp i, et sted han fremdeles bor. Dette ligger i nærheten av et område mange har lest om i romanverket *Min kamp*, som Karl Ove Knausgård det siste året har høstet en formidabel oppmerksomhet med. Året er 1970, skriver forfatteren i bind 3, idet han skildrer barndommen på Tromøya: "At det fantes forbindelser over jorden, var naturlig – veier og strømløpninger og skoger og hav – men at det også fantes det under jorden, var mer urovekkende. Det vi stod på, burde ikke det være

absolutt urokkelig og ugjennomtrengelig? (...) Det fantes også andre arbeidere vi fulgte oppmerksomt og utrettelig. Dukket det opp noen fra Televerket i nærheten, gikk nyheten som løpeild blant ungene. Der stod bilen, der stod arbeideren, en telemontør, og der lå de FANTASTISKE stolpeskoene hans!"¹

Minnene som danner grunnlaget for Karl Ove Knausgårds beskrivelser er, som Leonard Rickhards underfundige motiver, det råstoffet de begge benytter seg av for å skape kunst. Forfatteren dweler rundt det hverdagslige på samme tid som de store spørsmålene til livet, døden og kunsten reises, og ved hjelp av de litterære virkemidlene streber han mot å skape den gode

litteraturen, det kunstneriske målet så å si. Det samme kan sies om kunstneren. Det narrative er sterkt til stede i Leonard Rickhards verker uten at det er entydige historier som fortelles. Tvert imot er det en fasettert verden vi møter. Umiddelbart nøkternt observert og analytisk registrert, men noe urovekkende ligger nesten alltid latent; som om noe farefullt har hendt eller kommer til å hende. Uansett hvor lenge man stirrer på bildene forsvinner ikke følelsen av uro. Dette skyldes at de formale kvalitetene ved kunsten evner å holde følelsene i spenn.

Leonard Rickhard er kjent for nøyaktig utførte tegninger, for malerier bestående av lag på lag med nøye avstemte fargetoner og for rammekonstruksjoner i varierte størrelser, som både er tilpasset enkeltverket og utstillingen som helhet. Denne utstillingen i Haugesund Billedgalleri gir også et interessant innblikk i kunstnerens arbeidsprosess, fordi den viser tidligere malerier fra 1994-95, her i bearbejdede utgaver: Eksempelvis er tegningen foran landskapet i "Ved daggy III" endret, i "Modellbilde I og II" har I og II byttet plass samtidig som modellbordene er formet på ny, og i "Modellbilde/nysne" er blant annet rammen malt rød. Endringene er først

og fremst formale. Hensikten er å drive maleriene betydelig lengre ved å gjøre dem fyldigere, strammere eller gi dem en mer konsistent form. ²

A bearbeide eksisterende malerier er ikke uvanlig. Fra eldre norsk kunsthistorie kjenner vi for eksempel til at Lars Hertervig i 1870-årene tok frem igjen nesten 20 år gamle akvareller, som han gikk over med tynne penselstrøk. Et annet kjent eksempel er Edvard Munch, som laget utallige versjoner av sine motiver. Ønske om forbedringer eller variasjoner over et tema, er også relevant for andre kunstarter. Forfattere har utgitt reviderte romaner, og innen musikk finnes mangfoldige tilfeller av nyinnspillinger, noe som ikke minst gjelder hip hop og elektronisk musikk der sampling og remikser er en naturlig del av uttrykket.

Endringene i Leonard Rickhards malerier fra 1994-95 er likevel mer dyptgripende enn retusjeringene og overmalingene vi vanligvis finner hos andre kunstnere, og i forhold til andre kunstarter er det en vesentlig forskjell: I motsetning til musikk og litteratur der de ulike versjonene er tilgjengelige og kan sammenliknes, endrer de bearbejdede maleriene sin originalversjon.

Leonard Rickhard er heller ikke nådig i behandlingen av bildene sine. Etter å ha bygget dem opp lag på lag med maling slik at lerretsstrukturen etter hvert forsvinner, går han løs på maleriene med kniv, sandpapir eller drill med slipeskive. Dette gjør han for "å oppnå et spekter av stofflighet i flaten, hvor det ferdige resultatet ligger i spalten mellom det som føres på, og det som skrapes av". ³

Prosessene med å bygge opp og rive ned for så å bygge opp igjen, begrenser seg ikke bare til Leonard Rickhards arbeidsprosess. På mange måter kan man si at arbeidsmetoden speiler innholdet, som ofte tematiserer spenningsfeltet mellom sammenbrudd og konstruksjon. Ikke sjeldent hviler det en melankolsk grunnstemning over maleriene, som til tross for sitt analytiske utgangspunkt synes å så tvil om menneskets muligheter til å ordne – og kanskje underordne seg – verden.

Ved siden av de bearbejdede maleriene består filmfestivalutstillingen av en tegnevegg og av flere malerier i ulike formater. Tre nyere malerier, fra 2008-09, med de klingende titlene "Nattlig pastorale",

"Sommerlig pastorale I" og "Høstlig pastorale", skiller seg formmessig ut fra de andre ved at de har sirkelen som et sentralt element i bildekomposisjonen. Sirkelen er bare ett av mange eksempler, som viser til Leonard Rickhards bevisste bruk av geometri. Bildene kan sies å arbeide med og mot renessansens romkonstruksjoner og modernismens mettete bildeflater.

"Det narrative er sterkt til stede i Leonard Rickhards verker uten at det er entydige historier som fortelles."

Å betrakte Leonard Rickhards malerier og tegninger setter i gang tankeprosesser. Kunsten synes å stille

krav til at den som ser tar seg tid. Tid til å se, til å tenke, til å formulere spørsmål. Og tid til å se igjen, til å tenke videre og til å reformulere spørsmålene. Det er en rik prosess, kanskje nettopp fordi den insisterer på langsomhet.

Inger M. Renberg

¹ Karl Ove Knausgård, Min kamp, bd 3, Oktober forlag, 2008, s. 20-21
² Brev fra Leonard Rickhard til undertegnede, 09.03.2010
³ Johannes Rød, Kunstneren i atelieret, Gyldendal fakta, 1998, s. 123

"UTEN TITTEL" 2009. BLYANT/FARGESTIFT. 29,6 X 20,9CM

LEONARD RICKHARD

CURRICULUM VITAE

Leonard Rickhard
Født 1945 i Tvedestrand
Bor og arbeider i Arendal

UTDANNING

1966-67 SHKS, Oslo
1967-72 Statens Kunstakademi, Oslo

SEPARATUTSTILLINGER

1974 Kunstnerforbundet, Oslo
1977 Kunstnerforbundet, Oslo
1979 Galleri Dobloug, Oslo
1982 Galleri Dobloug, Oslo (tegninger)
1983 Galerie Doktor Glas, Stockholm
1986 ASF Gallery, New York, USA
1986 Galleri Dobloug, Oslo
1987 Kunstnerforbundet, Oslo
1988 Galleri Langegarden, Bergen
1988 Galerie Doktor Glas, Stockholm
1989 Galleri Dobloug, Oslo
1990 Galleri F-15, Jeløy, Moss
1992 Galleri Dobloug, Oslo
1995 Kunsternes Hus, Oslo / Rogaland Kunstmuseum, Stavanger
1996 Lillehammer Kunstmuseum, Bergen Kunstforening
1997 Galleri Bomuldsfabriken, Arendal
1998 Kunstnerforbundet, Oslo
1999 Galleri Dobloug, Oslo
2001 Astrup Fearnley Museet for Moderne Kunst, Oslo, retrospektiv
2002 Rosendal Baroni, Rosendal
2002 Galleri Boulou, Bergen
2004 Dialoger I, Nasjonalgalleriet, Oslo
2004 Kunstnerforbundet, Oslo
2005 Sørlandets Kunstmuseum, Kristiansand
2007 Kunstnerforbundet, Oslo
2007 Kunstbanken Hedmark Kunstsenter, Hamar
2008 Haugar Vestfold Kunstmuseum, Tønsberg, retrospektiv
2009 "Festspillutstillingen 2009", Bergen Kunsthall, Bergen
2009 Galleri MGM, Oslo

KOLLEKTIVUTSTILLINGER, ET UTVALG

1970 Statens Kunstutstilling, Kunsternes Hus, Oslo (debut)
1970 "Unge norske" i Liljevalchs Konsthall, Stockholm
1972 "Visuell-72", Blomquist, Oslo
1975 "VII Festival International de la Peinture", Cagnes-sur-Mer, Frankrike
1979 "VIII Østersjøbiennale", Rostock, Tyskland
1981 "Norsk billed", Helsingfors Konsthall
1981 "27 unge malere", Kunsternes Hus, Oslo
1985 Christiansands Kunstforening, med Bjørn Krogstad og Gunnar Torvund
1985 "A Nordic Quintessence", ASF Gallery, New York, USA
1985 "Sesjon", Kunsternes Hus, Oslo
1987 "Norge i Gøteborg", Gøteborg Kunstmuseum
1987 "Norwegische Künstler", Kunstsalon Wolfsberg, Zürich, Sveits
1988 "Hilsen fra Norge", Århus Kunstbygning, Sønderjylland Kunstmuseum og Nikolaj, København
1990 "Terskel I", Museet for samtidskunst, Oslo
1991 "Blind Navigator", Bergen Kunstforening / Bergen Billedgalleri
1991 Galleri Langegarden, sammen med Bjørn Carlsen, Bergen
1992 "Slagskygger", Trondhjems Kunstforening
1992 "Holdepunkter", Museet for samtidskunst, Oslo
1994 "... og vestenfor måne", Astrup Fearnley Museet for Moderne Kunst, Oslo

VI HAR GLEDEN AV Å INVITERE TIL ÅPNING AV FILMFESTIVALUTSTILLINGEN LEONARD RICKHARD

MALERI, TEGNINGER

LØRDAG 21. AUGUST KL 18.00

Åpning ved statssekretær i Kulturdepartementet
Lubna Jaffery Fjell i nærvær av kulturminister
Anniken Huitfeldt. Musikalsk innslag ved Munor.

ÅPNINGSTIDER

22. - 26. AUGUST: HVER DAG FRA KL 10.00 - 19.00

27. AUGUST - 12. SEPTEMBER: TIRSDAG - LØRDAG KL 12.00 - 15.00

TORSDAG KL 12.00 - 19.00 SØNDAG KL 12.00 - 17.00 MANDAG STENGT

1994 "Nettverk", Olympiasamlingen, Kunsternes Hus, Oslo
1995 Haugar Vestfold Kunstmuseum. Åpningsutstilling med Marjetica Potrč, Bjørn Melbye Gulliksen og Leonard Rickhard
1995 Internasjonalt og norsk maleri fra Astrup Fearnley Museet for Moderne Kunst, Bergen Billedgalleri
1997 "Collector's Choice", Stavanger Kunstforening
1999 "100 år - 100 landskap", Lillehammer Kunstmuseum
1999 "Engasjert kunst", Stenersen Museet, Oslo
1999 "Oslo-skolen", Astrup Fearnley Museet for Moderne Kunst, Oslo
2000 "Museum 2000", Astrup Fearnley Museet for Moderne Kunst, Oslo
2000/2001 "Carnegie Art Award". Helsingfors, Oslo, Gøteborg, København, Stockholm, Reykjavik
2001 Dronning Sonjas Kunstsamling, Henie Onstad Kunstsenter, Høvikodden
2001 "Samlingen i perspektiv II", Norsk maleri 1945-2000, Museet for samtidskunst, Oslo
2002 Kunst i Statoils eie, Stavanger Kunstforening
2002 Rogaland Kunstmuseum. Hanne Borchgrevink, Tore Hansen, Arne Malmedal, Bjørn Ransve, Leonard Rickhard
2003 Storebrand@Stenersen, Stenersen Museet, Oslo
2003 "Maleriet tørker aldri ..." / "The painting never dries ..."
Astrup Fearnley Museet for Moderne Kunst, Oslo
2005 "Contemporary Landscapes", fra dronning Sonjas Kunstsamling, New York
2006 Christian Bjellands Samling, Lillehammer Kunstmuseum
2007 "Oh my God", Vestfossen Kunstlaboratorium
2007 "Profiler i maleriet", 1980-2000, Bergen Kunstmuseum
2007 "Clusters", Samtidskunst fra Nordea Norges Kunstsamling, Henie-Onstad Kunstsenter, Høvikodden
2009 "Realisme / realismen". Utvalg fra Chr. Bjellands Samling, Rogaland Kunstmuseum, Stavanger
2009 Statens Kunstakademi 100 år, Nasjonalmuseet (Bankplassen) Oslo
2009/2010 "Bendik Riis Band", Galleri F-15, Moss, Bomuldsfabriken Kunsthall, Arendal
2010 "Blodig alvor", Norsk kunst på 80-tallet, Bergen Kunstmuseum, Sørlandets Kunstmuseum, Haugar Vestfold Kunstmuseum, Trondheim Kunstmuseum

MED GRUPPEN "ZINK"

(Bjørn Carlsen, Bjørg Holene, Ulf Nilsen og Leonard Rickhard)
1983 "Festspillutstillingen 1983", Bergen Kunstforening (nå Bergen Kunsthall)
1985 Kunsternes Hus, Oslo
1986 Trondhjems Kunstforening (nå Trondheim Kunstmuseum)

INNKJØP

Nasjonalgalleriet, Oslo
Riksgalleriet, Oslo
Museet for samtidskunst, Oslo
Statens Konstråd, Stockholm
Moderna Museet, Stockholm
Gøteborgs Konstmuseum
Oslo kommunes kunstsamlinger
Norsk Kulturråd
Rogaland Kunstmuseum, Stavanger
Sørlandets Kunstmuseum, Kristiansand
Skien faste galleri
Trondheim Kunstmuseum
Bergen Kunstmuseum
Olympiasamlingen, Lillehammer
Astrup Fearnley Museet for Moderne Kunst, Oslo
Lillehammer Kunstmuseum
Christian Bjellands Samling
Dronning Sonjas Samling
Nasjonalmuseet for Kunst, Arkitektur og Design, Oslo
Nordea Norges Kunstsamling
DnBs Kunstsamling
Storebrands Kunstsamling
Telenors Kunstsamling

ANNET

2000 Mottok Prins Eugen-Medaljen på Stockholms Slott
2009 Utnevnt til Ridder 1. klasse av Den Kongelige St. Olavs Orden

BØKER

Leonard Rickhard. Med essay av Øivind Storm Bjerke og Åsmund Thorkildsen, J.W. Cappelens Forlag, Oslo 1995
Leonard Rickhard. En samtale om form og innhold. Leonard Rickhard i samtale med Svein Olav Hoff, Lillehammer Kunstmuseum / Labyrinth Press, 1996
Leonard Rickhard. Det hviker så svakt i bjørkeskogen. Med essay av Wenche Volle og Åsmund Thorkildsen. Astrup-Fearnley Museet for Moderne Kunst, Oslo 2001
Leonard Rickhard. Malerens tegninger. Med essay av Wenche Volle. Sørlandets Kunstmuseum / Labyrinth Press, 2005
Leonard Rickhard. Malerier 1988-2008. Med essay av Svein Olav Hoff og Øivind Storm Bjerke. Haugar Vestfold Kunstmuseum, 2008
Leonard Rickhard. Festspillutstillingen 2009. Med essay av Albert Herbert, Jon-Ove Steihaug og Wenche Volle. Bergen Kunsthall, 2009